

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/29/2022
Identifikačné číslo spisu: 7020200940
Dátum vydania rozhodnutia: 28. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7020200940.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: U. Y., narodený XX. G. XXXX, U. T. S. Č.. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 03. decembra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. novembra 2021, č.k. 10Sa/54/2020-53, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 22. novembra 2021, č.k. 10Sa/54/2020-53 podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 03. decembra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 02. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi zamietol žiadosť o invalidný dôchodok z 28. mája 2020.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 70 ods. 1, § 71 ods. 1 až 8 a § 153 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za

primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia žalobcu boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne v Bratislave, ktorí vo svojich posudkoch vyhodnotili zdravotné postihnutia žalobcu na základe zhodnotenia predložených lekárskeho vyšetrení a nálezov, ktoré mali k dispozícii, s tým, že žalobca aj pred súdom výslovne uviedol, že pre potreby priznania invalidného dôchodku predložil všetky lekárske správy a nálezy o svojom aktuálnom zdravotnom stave, ktoré mal k dispozícii. Zdravotné poškodenia žalobcu zistené objektívnymi lekárske vyšetreniami podľa platných posudkov posudkových orgánov neznižujú jeho pracovnú schopnosť natoľko, aby bol invalidný. Podľa týchto posudkov pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí spočívajúcom v chronickom viacúrovňovom bolestivom chrbticovom syndróme bez radikulopatie (zaradenom do Kapitoly XV., oddiel E, položka č. 3, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z.) má žalobca stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, teda na hornej hranici zákonného rozpätia, ktoré pri takomto poškodení zdravia je stanovené v intervale od 20 % až do 35 %. U žalobcu posudkoví lekári dospeli k zhodnému záveru, že jeho ďalšie zdravotné obmedzenie neovplyvňuje pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. nebola zvýšená.

4. K lekárske správy odborného lekára J. W. E., ortopéda z 09. septembra 2021 a 04. novembra 2021, ktoré boli súdu doložené žalobcom vo fotokópii spolu s písomným podaním z 05. novembra 2021 súd uviedol, že tieto zohľadňujú zdravotný stav žalobcu až po vydaní žalobou preskúmaného rozhodnutia žalovanej, a preto závery týchto lekárske správy pri hodnotení správnosti skutkových záverov o zdravotnom stave žalobcu pri posudzovaní jeho invalidity nebolo možné vziať do úvahy. Z ich záverov vyplýva, že žalobca trpí dg. chronický impingement sy oboch ramien Neer III. poč. rotátorová antropatia, ide o stav trvalý, v dôsledku čoho u žalobcu je nevhodné preťažovanie ramien, a je nutné obmedzené zaťažovanie horných končatín, a nie je možné vykonávať prácu ako zdravý človek. Vyhodnotenie závažnosti takéhoto zdravotného obmedzenia v súvislosti s invaliditou žalobcu je však plne v kompetencii príslušných posudkových lekárov, ktorí takéto závery odborného lekára zohľadnia pri posudzovaní prípadnej opakovanej žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok, pretože žalobca má právo pri zhoršení zdravotného stavu kedykoľvek znovu požiadať o invalidný dôchodok.

5. Ako nedôvodnú krajský súd vyhodnotil tiež námietku žalobcu, že nebol osobne prítomný pri posudzovaní zdravotného stavu príslušnými posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne. V zmysle platnej právnej úpravy (§ 155 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z.), posudkový lekár vykonáva posudkovú činnosť za osobnej účasti poistenca, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenc alebo poškodený požiadal. Žalobca v správnej žalobe a ani pred súdom nepreukázal, že by Sociálnu poisťovňu požiadal o osobnú účasť pri posudzovaní jeho zdravotného stavu, a takáto skutočnosť nevyplývala ani z obsahu administratívneho spisu. Príslušní posudkoví lekári Sociálnej poisťovne preto rozhodovali v zmysle zákona, ak posudkovú činnosť vykonali v neprítomnosti žalobcu, s odvolaním sa na v tom čase platné opatrenia v súvislosti s nastupujúcou pandémiou ľudského ochorenia COVID-19 (ich posudková činnosť v neprítomnosti žalobcu je pokrytá zákonom umožneným spôsobom „ak posudkový lekár neurčí inak“).

6. Vzhľadom na uvedené, krajský súd správnu žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

7. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že účastníkom konania právo na ich náhradu nepriznal, pretože žalobca v konaní úspešný nebol a žalovanej nevznikli žiadne preukázateľné trovy konania.

II.

8. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

9. Namietal postup posudkového lekára, ktorý zdravotný stav žalobcu posúdil bez jeho prítomnosti. Pokiaľ v tejto súvislosti krajský súd odkazoval na § 155 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., pochybil, nakoľko uvedené ustanovenie sa posudzovania zdravotného stavu za osobnej prítomnosti posudzovanej osoby netýka. Ďalej namietal, že žalovaná nevzala v úvahu aj ďalšie žalobcom spomínané dlhodobé zdravotné problémy, ktoré v žiadosti o invalidný dôchodok dokladoval lekárskymi správami z ortopedických vyšetrení.

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo cit.: „ (...) eventuálne, aby zrušil rozhodnutie“ žalovanej a ďalej cit.: „ (...) respektíve, aby nariadil sociálnej poisťovni o znovu posúdenie (...) žiadosti o invaliditu podľa spomínaných nových lekárskeho nálezov.“

III.

11. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 28. januára 2022 s tým, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil. Okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia žalobcu boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, ktorí vo svojich posudkoch vyhodnotili zdravotné postihnutia žalobcu na základe zhodnotenia predložených lekárskeho vyšetrení a nálezov, ktoré mali k dispozícii. Lekárske posudky sú bez nejasností a vnútorných rozporov s tým, že žalobca v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by sponchybovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť príslušných lekárskeho posudkov.

12. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

13. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 16. februára 2022 na vedomie.

V.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

19. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

20. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 03. decembra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 02. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť o invalidný dôchodok z 28. mája 2020.

22. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

23. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

24. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

25. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

26. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

27. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

28. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

29. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

30. Podľa § 293eu ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., počas krízovej situácie sa ustanovenia § 142 ods. 6 písm. c), § 146 ods. 2 a § 153 ods. 5 časť vety za bodkočiarkou neuplatňujú.

31. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho, ako aj primárne pripojeného posudkového spisu mal preukázané, že

- žalobca na predpísanom tlačive požiadal o invalidný dôchodok (dôchodok žiadal priznať od 14. februára 2020,

- rozhodnutím z 02. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetnú žiadosť žalobcu zamietol

[podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 20. mája 2020 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, ktorý zistil u žalobcu jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti; podklad pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovali lekárske vyšetrenia: neurologické zo 17. mája 2017, z 31. mája 2019, z 30. júla 2019, kontrolné neurologické zo 14. februára 2020, z 09. marca 2020, MR LS chrbtice z 18. apríla 2018, EMG z 12. februára 2019, FRO z 18. apríla 2019, z 09. marca 2020, ortopedické z 23. januára 2019, zo 06. februára 2019, z 10. apríla 2019, zo 16. apríla 2019, z 19. júna 2019, z 26. júna 2019, z 03. júla 2019, z 11. júla 2019, zo 07. februára 2020, ORL z 02. marca 2020 a tiež lekárska správa - liečebné kúpele Piešťany (pobyt od 08. júla 2019 do 29. júla 2019). Posudkový lekár za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil: Chronický viacúrovňový bolestivý chrbticový syndróm bez radikulopatie podľa Kapitoly XV., oddiel E, položka č. 3 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia, čomu zodpovedá 35 %-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 20 až 35 %); ortopedický nález v zmysle chronického impingement syndrómu oboch ramien neodôvodňoval percentuálne navýšenie miery poklesu podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. Vo výroku posudku posudkový lekár konštatoval, že žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou],

- na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu z 02. júla 2020 zdravotný stav žalobcu posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove, kde bol jeho zdravotný stav posúdený dňa 06. októbra 2020

[posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove zohľadňujúc predloženú lekársku dokumentáciu dospel k zhodnému záveru, že žalobca nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené: Choroby podporného a pohybového aparátu - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách - s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku podľa Kapitoly XV., oddiel E, položka č. 3, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 35 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 20 % až 35 %); uvedenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. nenavýšil. Vo výroku posudku posudkový lekár potom skonštatoval, že žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; miera poklesu bola určená na 35 %],

- na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 03. decembra 2020 pod číslom XXX XXX XXXX X, zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 02. júla 2020.

32. Najvyšší správny súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj primárne pripojeného posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch pristúpili k zamietnutiu žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok. Na strane žalobcu nebol objektívne preukázaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú

činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

33. Žalobca predovšetkým namietal, že posudkoví lekári nenavýšili stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v súlade s § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o 10 % pre poškodenie oboch ramien, ktorá skutočnosť by následne vo vzťahu k žalobcovi (z medicínskeho hľadiska) založila vznik nároku na invalidný dôchodok aspoň v základnom rozsahu (t.j. v rozsahu 45 %).

34. V tejto súvislosti najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhlľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

35. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia a primárne posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove v lekárskom posudku zo 06. októbra 2020 v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho nálezov vyhodnotil, že u žalobcu nie je daný dôvod na zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť tak, ako to požaduje žalobca a tým aj zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť až na úroveň potrebnú na vznik nároku na invalidný dôchodok. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok.

36. Posudkoví lekári sociálneho poistenia oboch stupňov v rámci posudzovania zdravotného stavu žalobcu na účely splnenia podmienok na invalidný dôchodok z medicínskeho hľadiska zhodne ustálili, že u žalobcu v čase posudzovania neboli splnené podmienky pre navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o 10 % dôvodiac pritom, že ortopedický nález v zmysle chronického impingement syndrómu oboch ramien neodôvodňoval takéto percentuálne navýšenie miery poklesu. V tomto smere primárne vychádzali z lekárskeho vyšetrení, konkrétne z ortopedických vyšetrení z 23. januára 2019, zo 06. februára 2019, z 10. apríla 2019, zo 16. apríla 2019, z 19. júna 2019, z 26. júna 2019, z 03. júla 2019, z 11. júla 2019, zo 07. februára 2020, v ktorých príslušní odborní lekári vo vzťahu k žalobcovi aj na základe zistení plynúcich z nariadeného USG vyšetrenia zistili miernu proximalizáciu hlavice humeru, degeneratívne zmeny ramien, zhrubnutie šľachy bicepsu. V najaktuálnejšej lekárskej správe (v danom čase) z ortopedického vyšetrenia zo 07. februára 2020 bol stav žalobcu ustálený na chronický impingement syndróm oboch ramien Neer III s konštatovaním trvalosti stavu a s odporúčením nepreťažovať ramená a realizovať

pravidelné cvičenie. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove v lekárskom posudku zo 06. októbra 2020 vo vzťahu k tejto zásadnej otázke uviedol, že žalobca sa dlhodobo lieči aj pre bolesti v ramenách (impingement syndróm) pre kalcifikujúci zápal úponov šliach svalov ramenného pletenca, v roku 2014 podstúpil artroskopickú operáciu - resekciu kalcifikátov šliach svalov ramenného pletenca obojstranne. Podľa aktuálneho ultrasonografického vyšetrenia (USG) sa podľa posudkového lekára jednalo o precipitácie vápnika v oblasti rotátorovej manžety a počínajúce degeneratívne zmeny rotátorovej manžety, najmä nadplecovej oblasti. Podľa predložených funkčných vyšetrení oboch ramenných kĺbov však posudkový lekár zhodnotil poruchu funkčnej schopnosti zatiaľ ako minimálnu a nález z posudkového hľadiska zhodnotil bez vplyvu na výšku miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

37. Vzhľadom na uvedené najvyšší správny súd dospel k záveru, že príslušný posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a zvlášť o možnosti navýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. riadne a jasne odôvodnil. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre vyhoviecie jeho žiadosti o invalidný dôchodok primárne založené na navýšení miery poklesu o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z.; z obsahu príslušných posudkov sú zrejmé úvahy, na základe ktorých dospeli posudkoví lekári jednak k zhodnému určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a jednak, na základe ktorých v rozhodnej dobe nebol daný dôvod na postup podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z.

38. K ďalším žalobcom (najmä v priebehu súdneho konania) doloženým lekárske správy (zo 16. decembra 2020, zo 07. apríla 2021, z 26. mája 2021, z 09. septembra 2021, zo 04. novembra 2021, z 02. februára 2022, z 09. februára 2022, z 13. apríla 2022) najvyšší správny súd uvádza, že podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Žalobou napadnuté rozhodnutie z 03. decembra 2020 nadobudlo právoplatnosť dňa 09. decembra 2020, a teda na účely lekárskej posudkovej činnosti boli relevantné lekárske správy predložené, respektíve vyžiadané do tohto dátumu. Z tohto dôvodu na lekárske správy, ktoré žalobca doložil v priebehu konania pred krajským súdom a tiež súdom kasačným, nebolo možné prihliadať s poukazom na § 135 ods. 1 SSP, avšak uvedeným rozhodnutím žalovanej a súdu nie je dotknuté právo žalobcu podať si novú žiadosť o invalidný dôchodok, a to na základe nových lekárske správy o vyšetrení jeho zdravotného stavu.

39. Rovnako najvyšší správny súd nepovažoval za pochybenie v štádiu posudkovej činnosti, keď posudkový lekár sociálneho poistenia ústredie zhodnotil zdravotný stav v neprítomnosti žalobcu, nakoľko takýto postup v tom čase (t.j. k 06. októbru 2020) umožňovala právna úprava § 153 ods. 5 v spojení s § 293eu ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 66/2020 Z.z. Odkaz krajského súdu na § 155 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. možno chápať ako chybu v písaní.

40. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

41. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

42. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.